

УДК 81'25:81'255.4 (043.2)

Лукаш М.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ МЕТАФОР ТА МЕТАФОРИЧНИХ ВИРАЗІВ В УКРАЇНОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ ТВОРІВ ДЕНА БРАУНА

Метафора є мовним явищем, яке певним чином показує стан ментального бачення людини, специфіку сприйняття світу, а також зображує певні культурно-історичні факти життя народу, тому метафора все частіше досліджується лінгвістичними студіями. Метафоризація сприяє використанню слів в переносному значенні з метою створення яскравого образу, вираження оцінки, емоційного ставлення до предмета мовлення; вона покликана вплинути на адресата. Аналіз стану вивченості проблеми відтворення метафор та метафоричних виразів показав, що в роботах Н.Д. Арутюнової, Ю.С. Степанова, М. Блека, М. Гумільова, Дж. Лакоффа і М. Джонсона та інших вчених у цілому висвітлені передумови для дослідження комплексу питань, пов'язаних з цією проблемою.

Важливо зазначити, що основною властивістю метафори постає її двоплановість, яка використовується під час опису кількох об'єктів, і результатом цієї особливості є погляд на когось/щось крізь призму іншого образу. Зіткнення нетотожних смислових спектрів породжує якісно нову інформацію, що розкриває невідомі раніше сторони змісту понять, включених до структури метафори. У цьому постійному перенесенні понять з однієї сфери в іншу не тільки проявляється гнучкість людського розуму – це необхідно для самого досягнення дійсності. Метафора є універсальним знаряддям мислення та пізнання світу.

У ході дослідження ми виявили, що твори Дена Брауна насичені низкою метафор та метафоричних виразів, які за своєю стилістичною класифікацією поділяються на стерті метафори, які втратили свою образність, образні загальнономвні метафори, образні індивідуально-авторські метафори. При цьому вони виконують номінативну (*He was broad and tall, with ghostpale skin and thinning white hair* [2, с. 78]), жанроутворюючу (*I am a lamb of God. Shepherd me as your heart commands* [2, с. 44]), інформативну (*Playful allusions were those which he used in his conversations* [2, с. 35]) та емоційно-оцінювальну функції (*Feeling a shiver of anticipation, Langdon took the object and examined it. It was heavy and shaped like a cruciform* [2, с. 109]).

Аналізуючи переклади творів Дена Брауна, ми базуємо дослідження на специфіці їх відтворення за допомогою перекладацьких трансформацій, а також на відповідності та адекватності відтворювання емоційного та смислового посылу автора. Розглянемо декілька прикладів метафор, виділених методом суцільної вибірки: *Even at a modest sixty kilometers an hour, the dangling front bumper of the armored truck grated against the deserted suburban road with a grinding roar, spraying sparks up onto the hood, and his mouth was flooded with saliva* [2, с. 66]. – *Навіть при скромних шістдесяти кілометрах за годину напіввідірваній передній бампер броньовика неймовірно скреготів і сипав іскрами від тертя із пустельною замиською дорогою, а його рот одразу ж переповнився слиною* [1, с. 60]. У